

๖๖
๒๕๓๗ ครุ
๒๕๓๘

สัญญาเลขที่ RDG 4510003

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

หัวข้อ

“ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการบังคับใช้กฎหมายตามข้อ 27 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ.2000”

คณะผู้วิจัย

นายบุญวิจักขณ์ เหล่ากอที	สำนักงาน ป.ป.ส.
นายสุทธิมา เกิดสุข	ผู้ช่วยวิจัย
นายมานิช เจริญสุข	ผู้ช่วยวิจัย

ชุดโครงการวิจัย เรื่อง

“การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (ระยะที่ 2)”

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศโดยการอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือหลักในการบังคับนั้น จำต้องประกอบด้วยความร่วมมือทั้งขององค์กร หน่วยงาน และผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องโดยตรง และโดยอ้อมต่อการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เนื่องจากข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมายย่อมมีเพียงภายในประเทศเท่านั้น สำหรับความร่วมมือระหว่างประเทศในการบังคับใช้กฎหมาย โดยทั่วไปนั้นจะเป็นความร่วมมือที่มีรูปแบบอย่างเป็นทางการ ซึ่งมีขั้นตอน วิธีการ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ค่อนข้างยุ่งยากและสลับซับซ้อนพอสมควร อันส่งผลให้ดำเนินการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมดังกล่าวไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร เพราะอาจไม่เหมาะสมต่อเหตุการณ์และสภาพปัญหาอาชญากรรมโดยเฉพาะในยุคของโลกาภิวัตน์นี้ที่อาชญากรรมมักอาศัยช่องว่างทั้งทางกฎหมาย และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทั้งการคมนาคม การติดต่อสื่อสารเป็นเครื่องมือในการหลบหลีกการถูกดำเนินการตามกฎหมาย

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมข้ามชาติที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กรโดยอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือ นั้น ต้องมีมาตรการพิเศษเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายที่เอื้อประโยชน์กว่าความร่วมมือหรือความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญาตามปกติ มาตรการพิเศษนี้คือความร่วมมือโดยตรงระหว่างหน่วยงาน หรือผู้บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยในแต่ละประเทศ โดยจะต้องมีการประสานกลมกลืนและสอดคล้องทั้งทางกฎหมายและการปฏิบัติ ซึ่งในการกำหนดมาตรการนี้ในเบื้องต้นต้องมีการจัดทำความตกลงต่อกัน รวมถึงต้องมีบทบัญญัติให้อำนาจไว้อย่างชัดเจน แต่รูปแบบของมาตรการพิเศษนี้ยังมีได้มีบทบัญญัติของกฎหมายรองรับไว้ให้ชัดเจน ทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กรไม่ประสบผลสำเร็จสมตามเจตนารมณ์ที่ประเทศไทยได้ร่วมลงนามเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 จึงสมควรกำหนดให้มีกฎหมายที่บัญญัติในเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจน และสอดคล้องต่อระบบกฎหมายและระบบการปกครองของไทย สามารถนำมาใช้บังคับในการปฏิบัติต่อความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายตามวัตถุประสงค์ของการลงนามนั้น

The prevention and suppression of transnational crime by using laws as a main tool requires cooperation of organizations, agencies, and practitioners involved, both directly and indirectly, with law enforcement. This is because law enforcement of each country is limited within its territory. Generally, law enforcement cooperation is carried out in a formal pattern with relatively complex procedures, methods, rules and conditions. Such formal form of cooperation to some extent affects the success in combating transnational crime due to its unsuitability for some circumstances and crime problems, particularly in the era of globalization where criminals take advantage of legal loopholes and use advanced technology both in transportation and communications as a means to escape criminal justice system.

The control of transnational crime by legal measures, especially transnational organized crime, needs special measures for law enforcement cooperation which are more contributory to actions, when compared with conventional mutual legal assistance in criminal matters. Such special measures include, among other things, cooperation between agencies or law enforcement officers without prejudice to substantive laws on sovereignty in each country, with harmonization and compliance of both legal and practical aspects. Establishment of such measures requires joint agreements between countries involved and explicitly enabling legal provisions. As for Thailand, a law prescribing special measures for law enforcement cooperation has yet to be drafted, making the cooperation between Thailand and foreign countries to combat transnational organized crime not so effective as obligated by the United Nations Convention against Transnational Organized Crime 2000. Thus, it is necessary for Thailand to have well-drafted legal provisions on law enforcement cooperation which is accordance with the legal and administrative systems of the country to be implemented for the purposes of the Convention